O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2001 йил 17 январ чоршанба
Сотувда эркин нархда
№ 12 (2574)

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Янги йил байрами билан муборакбод этаман!

Стефан МЕСИЧ,
Хорватия Республикаси Президенти.

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Янги йилингиз муборак бўлсин!

Вайра ВИКЕ-ФРАЙБЕРГА,
Латвия Республикаси Президенти.

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Янги йилда тинчлик, бахт-саодат ва муваффақиятлар тилаб энг самимий тилаклар билан,

Исроил Давлати Бош Вазири
Эхуд БАРАК ва унинг рафиқаси Нава.

Анонс

Уни «Андижон усули», «Плёнка остига чигит экиш усули», «Андижон тажрибаси» деб ҳам аташади. Бугун бу янгилик қандай номда юритилмасин, пировард мақсади, мазмун-моҳияти битта: эртанги, мўл ва сифатли пахта етиштириш, уни барвақт йиғиб-териб олиш, шу тариқа октябр-ноябр ойларидаёқ ҳосилдан бўшаган ерларни рисоладагидек шудгорлаб, янги мавсумга пухта замин яратишдир.

Андижон технологияси

Бунда, албатта, чигитни плёнка остига экиш қўл келмоқда. Аммо ишни яхши ташкил этиш, янги технология ва агротехника қоидаларига қатъий риоя қилиш, шудгорлаш ва ерга уруғни қадашни ўз вақтида амалга ошириш, иқлим ва тупроқ шароитига мос навларни, шунингдек, чигит экиш схемасини тўғри танлаш, уруғлик чигитни сифатли тайёрлаш, ғўза зараркунандалари ва касалликлари кўпайишининг олдини олиш, мавжуд техникалардан унумли фойдаланиш каби бир-бирига боғлиқ муҳим юмушлар ҳам борки, андижонликлар уларнинг ҳаммасини қойилмақом қилиб бажармоқдалар. Самарами? Ўтган йили вилоятда ҳосил барвақт етилди ва кутилганидан ҳам зиёда бўлди. Энг муҳими, сентябр ойидаёқ давлатга пахта сотишнинг шартномавий режаси уддаланди.

2000 йил 20 октябр куни Оқсаройда пахтачилик соҳасига бағишланган йиғилишда Президентимиз Ислом Каримов Андижон тажрибасини таҳлил ва тарғиб қилиш лозимлигини яна бир бор таъкидлаган эди. Вазирлар Маҳкамасининг ўша йили 21 октябрдаги «2000 йил пахта ҳосилини йиғиштириб олишни тугаллаш ва 2001 йил ҳосили учун агротехника тадбирларини ўз вақтида ўтказишга доир кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорида эса Андижон вилояти ҳокимлигининг куз-қиш даврида экишдан олдинги ишларнинг 80 фоизигачасини бажариш, сифатли, дориланган ва сараланган уруғларни, ерларни пушта олган ҳолда тайёрлаб қўйиш, тезпишар ғўза навларини плёнка остига эрта экишдан иборат пахта етиштириш технологиясини қўллаш бўйича иш тажрибаси маъқулланди.

Шуларни ҳисобга олиб, бу тажрибани кенгроқ ва батафсилроқ ёритиш мақсадида таҳририят махсус мухбир Икром Ўтбосаровни Андижон вилоятига сафарга юборган эди. Журналист у ердан бой таассуротлар билан қайтди, кўрган-билганларини қоғозга туширди.

«Халқ сўзи»нинг бугунги сонидан бошлаб унинг «Андижон технологияси» сарлавҳали туркум мақолалари билан танишиб борасиз. «Элу юртни ҳайратга солган муждалар» деб аталувчи биринчи мақола эса газетанинг 2-саҳифасида «Ташаббус. Изланиш. Самара» рукни остида эълон қилинмоқда.

Ўзбекистон: янги аср одимлари

Сурхондарё

Тегирмон тўхтаб қолмайди

«Сурхонозиқовқатсаноат» ҳиссадорлик жамияти раиси Раҳим Тожиддиновнинг айтишича, вилоят аҳолисининг пахта ёғига бўлган бир йиллик эҳтиёжи 16,5 минг тонна. Демак, корхона ҳар куни камида 50 тонна ёғни савдога чиқармоғи керак. 2001 йилнинг 11 январ куни бўлса бу ерда 40 тонна ёғ ишлаб чиқарилди. Хомашё етишмайроқ турганлиги сабабли бошқа кунлари ҳам ёғ ишлаб чиқариш миқдори биз юқорида эслатган кўрсаткичдан кўпам ошиб кетмаяпти.

Савдо ташкилотидагилар, аҳвол шу бўлса, биз яна бултурги ташвишларни такрорлаб, дўконларимизга Урганчдан ёғ ташир эканмизми деган хаёлларга борар.

Йўқ. Тожиддиновнинг гапига кўра, корхона энди бултургидан бошқачароқ ишлайди. Яъни фақат чигитга қараб ўтирмасдан, ерёнғоқ, кунжут, соя дуккаги, ҳатто узумнинг данагидан ҳам ёғ ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

Қўшимча цехлар қуриб битказилди. Ускуналар ўрнатилди. Хомашё тайёрланмоқда.

О.УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Тошкент

"Ором"нинг Ҳиндистонга сафари

"Ором" республика ўқув-тарбия маркази ҳузурида фаолият кўрсатаётган болалар мусиқа ансамблининг Ҳиндистонга қилган сафари ёш санъаткорлар учун яна бир жиддий ижодий синов бўлди. Ансамбл бу кўрикка атаб янги концерт дастурини тайёрлади. Ёқимли куй ва қўшиқлардан ташкил топган мазкур дастур Ҳиндистонда ўтказилган болалар мусиқа ижрочилиги халқаро фестивалида энг яхши томошалардан бири деб топилди.

А. АКБАРОВ.

Бухоро

Ғиждувоннинг қандолатчилик санъати

Республика "Тадбиркор аёл" уюшмаси Бухоро вилояти бўлими Германия ҳунармандлар палатаси билан ҳамкорликда Ғиждувонда қандолатчилик санъати сир-асрорларини ўрганиш юзасидан амалий семинар ўтказди.

— Икки йилдирки, ўзбек-немис лойиҳасига мувофиқ 130 та ҳунар бўйича тажриба ўрганиш юзасидан иш олиб бораяпмиз, — деди уюшма вакили О. Помогаева. — Иш жараёнларида биз маҳаллий тажрибаларни ўрганиш билан кифояланиб қолмай, немисларнинг қандолат маҳсулотлари тайёрлаш санъатини ҳам тарғиб қиламиз. Таъкидлаш жоизки, ғиждувонлик пазандалар азал-азалдан ўзларининг қандолат маҳсулотлари тайёрлашга усталиклари билан донг чиқарганлар.

«Туркистон пресс»

Самарқанд

Нарпайда ҳосил байрами

Вилоятда пахта, ғалла, пилла режасини бажарган якка-ю ягона нарпайлик бободеҳқонлар яқинда ҳосил байрамини ўтказдилар.

Байрам қатнашчилари пахта ҳосилини нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишда деҳқонларга кўмак берган Самарқанд, Каттақўрғон шаҳарларидан келган талабаларга ўз миннатдорчилигини изҳор этишди.

Туман ҳокими А. Жамилов ғолиб пахтакору ғаллакорларга, чорвадору пиллакорларга қимматбаҳо совғалар улашди.

СУРАТДА: Ислом шоир номли ширкатлар уюшмаси бободеҳқони Ўрин Абдуолимов.

Тоҳир НОРҚУЛОВ (ЎзА) олган сурат.

Вазифа аниқ, фаоллик керак!

Вазирлар Маҳкамасининг Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш мажмуининг навбатдаги мажлиси бўлди. Уни республика Бош вазирининг ўринбосари, Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси раиси Ў. Исмоилов бошқарди.

Мажлисда Президент Ислом Каримовнинг Ислоҳотлар ва инвестициялар бўйича идоралараро мувофиқлаштирувчи кенгаш йиғилишида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар атрофлича муҳокама қилинди.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар даврида янги иш ўринларини яратиш, кичик ва ўрта бизнес муаммоларини ҳал этишга давлат идоралари ва нодавлат ташкилотларининг иштирокини таъминлаш, банклар, жамғармалар ва бошқа барча бўғиндаги молиявий институтларнинг инвестицион жараёнларни ривожлантиришдаги ҳиссасини ошириш, кўп укладли иқтисодиётни шакллантириш, иқтисодиётда хусусий мулкнинг ўрнини барқарорлаштиришнинг муҳим омили эканлиги алоҳида таъкидланди. Қишлоқда мулкдорлар синфини шакллантириш ва тадбиркорларнинг фаолиятига тўсқинлик қилаётган ҳолатлар кескин танқид қилинди.

Мажлисда, шунингдек, Умумиқтисодиёт комплекси олдида турган масалаларни ҳал этишда Мажмуа таркибига кирувчи инфратузилмалар раҳбарларининг масъулиятини ошириш, уларнинг фидойилик билан, бир ёқадан бош чиқариб ишлашларига эришиш лозимлиги уқтирилди. Бу борадаги аниқ вазифалар белгилаб олинди.

Ўз мухбиримиз.

АФҒОНИСТОН — ДУНЁНИНГ БИТМАЁТГАН ЖАРОҲАТИ

Яқинда АҚШ Ахборот агентлигининг (USIS) Тошкентдаги офисида Вашингтон-Пешавар-Исломобод-Тошкент халқаро телекўприги ўтказилди. Журналистларнинг саволларига Вашингтонда АҚШ Давлат котибининг Жанубий Осиё ишлари бўйича ўринбосари Карл Индерфурт АҚШнинг МДҲ давлатларига доир махсус масалалар бўйича элчиси Стивен Сестанович жавоб берди. Телекўприк ўзбекистонлик журналистлар учун АҚШнинг Ўзбекистондаги элчихонаси томонидан ташкил этилди ва БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 2000 йил 19 декабрда қабул қилинган Афғонистон масаласига бағишланган 1333-резолюциясига бағишланди.

Афғонистон деганда, кўпчиликнинг кўнглида хавотир уйғонади. Чунки бу мамлакатда бутун бир авлод уруш шароитида вояга етди. У ердаги кўпчилик ёшлар ўқиш-ёзишдан бехабарлиги, спорт билан шуғулланиш, уй-жой қуриш, боғлар барпо этиш имконига эга эмаслигини тасаввур ҳам қилиш қийин. Кейинги йигирма йил давомида уларнинг қўлидан ўлим уруғини сочувчи, минглаб кишиларнинг ёстиғини қуритувчи қурол тушгани йўқ.

Бугунги кунда Афғонистондаги можаро сифат жиҳатидан ўзгарган. Экспертларнинг фикрича, афғон муаммоси трансмиллий таҳдидлар ҳисобига глобаллашиб бормоқда. У янги хусусиятларга эга бўлмоқда: мамлакатда террорчилар тайёрлайдиган лагерлар фаолият юритмоқда, кўкнори экиладиган майдонлар кенгаймоқда, жазодан қочиб юрган жиноятчилар ҳам бу ердан бошпана топмоқда.

(Давоми 3-бетда).

Конституция — менинг тақдиримда

Катта-ю кичик Конституция кунини жуда шодон байрам қиламиз. Нега? Чунки шу куни ўзбек диёри ҳудуди қудратли қўрғон билан мустаҳкамланди. Йўқ, тўрсим, тўсинлар ила эмас. Қонун билан. Конституция билан. Балки тоғларни емириб ўзганинг юртига кирса бўлар, дарёсини қуритиб, зор қақшатса мумкиндир. Аммо элнинг қонунини оёқ ости қилишга ҳеч кимнинг ҳадди сиғмайди. Чунки Конституциянинг қудрати ҳар қандай вазндан оғир, ҳар қандай ёвуз кучга бардошли метин қўрғондир.

Расмиятчилик эмас, самимийлик зарур

Бугун биз барчамиз Конституция моддаларидан қувват оламиз, унга мувофиқ яшаймиз, унинг талабларига муносиб бўлишга интиламиз, ҳаётимизнинг барча жабҳаларида унга таянамиз. Зеро, халқимиз ҳеч қачон бугунги Конституциядек мукаммал ва мўътабар Қомусга эга бўлмаган.

Бир гал қишлоққа борганимда саксондан ошган амаким билан суҳбатлашдик. У киши гап орасида ўғиллари етиштирган боғ ҳақида севиниб айтгандилар.

— Сандалга оёғини тиққанча бўшашиб ўтирган ўғлимнинг елкасига туртдим. Давлат боқади, давлат қарайди, деб юрган кунларимиз ҳаром экан болам. Шу ёшгача қора терга ботиб ишладим. Валасапид олишга ҳам қурбим етмади. Ҳукумат ишла деяпти, Президент ишла, деяпти. Уйда ётмасдан ер ол, боғ қил дедим. Бекорчидан Худо безор, ҳамма касофат бекорчиликдан келиб чиқади. Ўғирлик ҳам, безорилик ҳам, дедим. Ўғлим гапимга кирди. Боғ яратди. Келаси йилдан дарахтлари мевага киради.

Эшитаяпману хаёлимдан бир фикр ўтади. Амакимнинг ана шу гаплари — меҳнатни севиш, хусусий мулкка эгалик, жиноятчиликдан йироқ юриш ҳамма-ҳаммаси Конституциямизда белгилаб қўйилган. Амаким балки бунинг қайси модда, қайси бандлигини билмас. Лекин меҳнатга, яхшиликка, юртни севишга, миллатни улуғлашга Конституциямиз эрк берганлигини яхши тушунади. Инсоннинг ишлаш ва дам олиш ҳуқуқлари мавжудлигини билади.

— Совет давридаям конституция бор эди. Аммо у қоғозга туширилган ўлик сўз эди. Ўшандаям ёшлар билим олиш ҳуқуқига эга, деган чақириқларни эшитардик. Лекин менинг болаларим ўзи истаган жойида ўқиган эмас. Мустақилликдан кейин — ўзбек Конституцияси қабул қилингач, мен — Ёқуб деҳқоннинг кенжатойи ҳам чет элга бориб ўқиб келди. Олий маълумот олди.

Конституцияни инсоннинг, заминнинг, мавжудотнинг, борлиқнинг ҳуқуқий қўрғони, дедик. Ўзиям шундай. У халқнинг руҳияти, иродаси, ижтимоий, сиёсий онг ва маданиятини ўзида акс эттиради. Халқнинг орзу умидлари, адолат йўлидаги саъй-ҳаракатлари унда мужассамланиб — жамиятни демократик йўналишга бошлайди. Бизнинг Конституция ҳам туб моҳияти билан фуқароларимизнинг ҳуқуқлари, эркинликлари, унинг шахсий, сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқларини кафолатлаётганлигини кўриб, билиб юрибмиз. Оддий бир мисол. Ўтмишда инсоннинг қадр-қиммати энг паст даражада эди. Ҳозир бунга йўл қўйиш мумкинми? Асло йўқ. Чунки Ўзбекистонда Конституция ишлаяпти, қонунлар ишлаяпти. Демак, элнинг ҳуқуқий билими ўсди. Тадбиркор, мулкдор ўз мулкига эгалик ҳуқуқини ипидан-игнасигача тушуниб етди. Аммо бу ҳали етарли эмас. Аҳолининг айрим қатламлари ҳануз қонун устуворлиги нималигини англаб етмаган десак, адашмаган бўламиз. Негаки, улар онгига Конституциянинг қудрати, салоҳияти, мазмун-моҳияти тўла сингмаган. Тасаввурлар енгил-елпи. Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисида»ги фармойишини ўқияпману бу долзарб масалага ҳар биримиз сидқидилдан, виждонан ёндошишимиз зарурлигини ҳис қиламан. Дарҳақиқат, дунёда уч мингдан ортиқ миллат ва элат бор. Лекин уларнинг озгина қисми, тахминан 0,06 фоизи ўз давлатчилиги ва конституциясига эга, холос. Ўзбеклар ҳам қанча ғурурланса арзийдиган халқки, давлатли ва Конституцияли миллатлар сирасига киради. Демак, ана шунинг ўзи фуқароларимизга катта шараф ва масъулият юклайди. Конституцияни ўрганиш эса табиийки, Ватан салоҳиятини ўрганиш, ҳуқуқни ўрганиш, тафаккурни бойитишдир, ўзингни ва ўзганинг қадр-қиммати, шаънини эъзозлашдир.

Агар барча Ўзбекистон фуқароси Конституцияни мутлоқ ўрганса, унинг моҳиятини ўзига сингдирса, мамлакатимизда иқтисодий, маънавий, ҳуқуқий юксалиш янада тезлашади. Жиноятчилик кескин камаяди. Тараққиётнинг оёғидан тортишга барҳам берилади. Сабаби ҳуқуқини билган, Конституциясини ҳижжалаб ўрганган одам қонунбузарликдан ўзини тияди. Чунки у бунинг оқибатларини аввалдан ҳис қилади.

Биз ота-онасини эъзозлайдиган, унинг панд-насиҳатларига қулоқ тутадиган халқмиз. Одамгарчиликни, ҳурматни ўзганинг мулкига хиёнат қилмасликни, қисқаси, инсонга хос барча фазилатларни ота-онамиз дастурхон атрофида ўтказиб олиб ўргатган. Шунинг учун бу ўгит ўз қимматини йўқотмайди ва бир умр мияга ўрнашиб қолган. Демоқчиманки, биз Конституциямизни ҳам ҳатто дастурхон атрофида йиғилиб ўрганишимизда ҳаётийлик бор. Биламан, ўшанда у кўпроқ натижа беради. Қон-қонимизга сингийди.

Қурбон ЭШМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Бу жаҳон XXI айвонида...

Киев

Тимашенко сўроққа тутилди

Бундан бир муддат олдин Украина Бош вазири ўринбосари Ю.Тимашенкога нисбатан жиноий иш қўзғатилган эди. Кеча республика Бош прокуратураси Тимашенкога айблов қўйган. Катта миқдордаги кантробанда билан шуғулланганликда ва эгаллаб турган мансабини суиистеъмол қилганликда айбланаётган Юрий Тимашенко мамлакат прокуратурасида қарийб 6 соат сўроқ қилинди. Бош вазир ўринбосарининг ўзига келсак, у Бош прокуратуранинг унга нисбатан олиб бораётган хатти-ҳаракатларини ноқонуний эканлигини айтиб, сўроққа тутилган куниёқ Киев шаҳар судига мурожаат қилган.

Қоҳира

Жазо хулосага ундамоқда

Миср ҳукумати Ироққа нисбатан бундан ўн йил муқаддам жорий қилинган халқаро иқтисодий жазони тезда бекор қилиш тарафдоридир. Мамлакат президенти маслаҳатчиси Усама ал-Баъз шуни маълум қилди. Унинг айтишича, иқтисодий жазодан биринчи навбатда бегуноҳ фуқаролар азият чекаётир. Яъни халқнинг турмуш даражаси тобора пасаймоқда. Мамлакатда болалар ўлими кескин кўпайди. Халқаро ҳамжамият, бундай салбий оқибатлардан тўғри хулоса чиқармоғи лозим, деди Миср президентининг маслаҳатчиси.

Каракас

Мажлис арафасидаги тортишувлар

Венесуэла президенти Уго Чавес нефт экспорт қилувчи давлатлар ташкилоти — ОПЕК четдан бўлаётган тазйиқларга қарамай, хомашё қазиб чиқаришни камайтириши лозимлигини маълум қилди. Сўнгги кунларда жаҳон бозорида "қора олтин" баҳоси ошиб бораётган эса-да, ОПЕК аъзолари шу ҳафтада Венада ўтказиладиган мажлисда бу борада тегишли қарор қабул қилиши зарур, деди президент. Бироқ АҚШ маъмурияти нефт экспорт қилувчи давлатлар ташкилоти — ОПЕКнинг «қора олтин» қазиб чиқаришни камайтириш режасига қарши чиқди. Оқ уй вакилининг сўзларига қараганда, расмий Вашингтон ОПЕКни бугун Венада бўладиган мажлисда бундай қарор қабул қилмасликка чақиради. Чунки бу режанинг амалга оширилиши жаҳон бозорида нефт нархи кескин ошишига олиб келади.

Вашингтон

Клинтон — янги лимузин эгаси

Яна уч кундан сўнг президентлик муддати якунланадиган Билл Клинтонга АҚШ махфий хизмати томонидан янги лимузин хизмат машинаси сифатида берилди. Б.Клинтон ушбу ҳашаматли лимузин АҚШ президенти автопаркидаги энг янги русумдаги машина эканлигини айтиб, «мен бундан ҳали 20 январгача фойдаланишим мумкин», дея таъкидлади. Хабарларга қараганда, АҚШнинг янги сайланган президенти Жорж Буш қасамёд қабул қилиш куни айнан ана шу лимузин — «Кадиллак 2001» машинасидан фойдаланади. Қасамёд эса 20 январ куни АҚШ Сенати (Капитолия) ёнидаги мармар тошлар тўшалган баланд супада мамлакат Олий Суди раиси ва бошқа қатнашчилар иштирокида амалга оширилади.

«Интернет» хабарлари асосида тайёрланди.

Андижон технологияси

шарофати туфайли ҳар йили бу вилоятда эртанги, мўл ва сифатли пахта ҳосили олиш, йиғим-терим мавсумини қисқа муддатларда тугаллашга эришилмоқда

1. Элу юртни ҳайратга солган муждалар

Ўлкамизда Наврўз насими эсар, тун бўйи ҳукм сурган сеҳрли қоронғилик аллақаерларга чекиниб, фараҳбахш тонг эндигина оқаришиб келар, асфальт йўлнинг икки четида тарвақайлаб ўсган жийдаларнинг кумушсимон шохларидаги бир гала чумчуқ эса, гўё ҳали замон кўринадиган қуёшни олқишлаётгандек, шодон чарх урарди.

Ташаббус

Ана, қишлоқ ҳам ортда қолди. Яна салгина юрилса, ғўза пайкали бошланади. Бу 2 гектарлик ер оилавий пудратчи Сафарали Омоновга қарашли бўлиб, 13 март куни мазкур майдонда чигит плёнка остига экилган эди.

«Бугун, Худо хоҳласа, хўжаликдаги энг сўнгги гектарга уруғ қадалади. Сафаралининг даласидаги чигит униб чиққандир-ов...» Шу илинжда Ўрмонжон Бозорбоев ўнг қўли билан шофёрга «Тўхта!» деган маънода ишора қилди-да, «Газ-31» енгил автомашинасининг орқа эшигини очиб, ерга тушди. Сўнгра ариқдан ҳатлаб ўтиб, карта ичига кирди. Кутилмаганда саррин шабада юзга урилди. Ва шу лаҳзанинг ўзида намхуш тупроқ иси аралаш ғўзанинг талх бўйи димоқни қитиқлади.

Изланиш

Ғўза ҳиди! Эсида, у табиатда шундай антиқа ҳид борлигини илк марта бундан 43 йил аввал билган эди...

Ўшанда ҳали мўйлови сабза урмаган йигитча жамоа хўжалигида сувчи бўлиб ишларди. Кунларнинг бирида, апрел ойининг охирлари бўлса керак, у дала бошига келди-ю, на олдинга юришни, на орқага қайтишни билмасдан, турган жойида ҳайрону лол бўлиб тўхтаб қолди. Бригада бошлиғи бир ҳафта бурун чигит қадалган майдоннинг йўлга ёндош қисмида, эгат орасида чўкка тушганча гоҳ энгашиб, гоҳ қаддини ростларди.

Самара

— Ҳорма-анг!

Аҳмаджон ака ўша кўйи ўгирилиб қаради.

— Э, сенмисан, ўринбосар! — деди кейин кулимсираб. У ёш Ўрмонжонга ҳазиломуз «Сен, ука, вақти келиб менинг ўрнимга бригадир бўласан» деяр, шу боис ҳар доим «ўринбосар» деб чақирарди. — Бу ёққа кел.

Ўрмонжон унинг ёнига борди. Бригадир ўрнидан ғоз туриб, қўлларини бир-бирига ишқалаб чангни қоққандек бўлди-да, сидқидилдан сўрашди. Сўнг ногаҳон сўради:

— Менга айт-чи, ўринбосар, дунёда мавжуд ўсимлик ҳидларидан қайси бирини ёқтирасан?

— Садарайҳон ҳидини! — дея жавоб берди у ҳамон ҳеч нарсага тушунмай.

— Уни, билсанг, аканг қарағай ҳам хуш кўради, — маъқуллади Аҳмаджон ака. — Аммо манави жониворни ҳидини, — у, эндигина тупроқни ёриб чиқиб, офтобга юз тутган бир неча туп ғўзани кўрсатди, — ҳамма-ҳаммасидан аъло деб биламан. Сен ғўза ҳидини ҳеч искаб кўрганмисан?

Ғўзанинг иси борлиги ҳатто Ўрмонжоннинг ўйига келмаган эди: «йўқ» дегандек бош чайқади.

— Кўрмаган бўлсанг, энди кўрасан. Лекин мен уни ҳар гал димоғимда туйганимда, ўн йил яшаргандай бўламан. Бутун чарчоқларимни, хафагарчиликларимни паққос унутаман. Бир ҳангома-да, эшит, тонг саҳарда, соат бешларда кўчага чиқсам, дала томондан таниш, тансиқ бир ҳид эсаяпти де. Ғўза ҳиди! Ўзиям юз эллик кун кутовдим уни. Соғиниб қолган эканманми, белбоғни елкамга ташлаганча шу ёққа чопдим. Биласан, катта селдан кейин мана шу картага биринчи бўлиб чигитни қайта экканлик. Адашмабман. Келсам, уруғ бодраб униб чиқибди. Боя сен келган паллада, ўринбосар, шу ғўза ҳидидан сархуш бўлиб ўтировдим-да...

Аҳмаджон ака, бамисоли дунёга янги келган фарзандига тикилгандек, жимит ниҳолларга меҳр ила нигоҳ ташлади. Шу топда унинг қўй кўзларида меҳрдан ташқари ёрқин шуъла, севинч ва бахт нишонаси ҳам учқунлаб турарди. Ўрмонжон буларни аниқ кўрди. Кўрди-ю, устозига нисбатан азбаройи меҳри товланиб кетди. «Ажойиб киши, — ўйлади у, — меҳнаткаш, ширин сўз, меҳрибон, ҳалол. Деҳқончилик илмини олимдек билади. Табиат ҳодисаларини шоирдай тушунади. Мана, ҳозиргина мен учун янги бир оламни кашф этди: ғўза ҳиди! Менам...»

Шу кундан бошлаб Ўрмонжон далага бошқача қарайдиган, ғўза бўйини чинакамига туядиган, унда ўзининг, устозлари ва ўртоқларининг қалб ҳарорати, қилган меҳнатларининг самараси мужассам эканлигини теран ҳис этадиган бўлди.

Орадан йиллар ўтди. Аҳмаджон Тожибоевнинг башорати тўғри чиқди. У хўжаликда аввал сувчи сифатида ишлаган бўлса, кейинроқ тракторчи, бригадир, раис ўринбосари бўлиб хизмат қилди, ишдан ажралмаган ҳолда Андижон пахтачилик институтини битирди. 15 йилдирки, Ўрмонжон Бозорбоев Шаҳрихон туманидаги академик Тошмуҳаммад Саримсоқов номли ширкат хўжалигини бошқариб келмоқда. Олий Мажлис депутати, «Меҳнат шуҳрати» ордени соҳиби.

Ўтган йиллар мобайнида, шунингдек, нафақат раиснинг, балки меҳнат аҳли, барча ширкат аъзоларининг ҳам онги, дунёқараши, меҳнатга муносабати ўзгарди. Одамлар ўз ери, ўз мулкига эга бўлдилар. Пахтачиликда янги технология, илм-фан ютуқлари ва илғор тажрибалардан оқилона фойдаланиш йўлга қўйилди. Айниқса, плёнка остига чигит экиш бўйича Андижон усули жорий этилгач, улар ер ва иқлим шароитига мос нав танлаш, уруғни бир-бир ярим ой илгари тупроқнинг ўз намида ундириш ҳадисини олдилар. Мана, ижобати!..

Ўрмонжон Бозорбоев ғўза ҳиди баҳона шуларни эсларкан, бирдан сергак тортди. Бу пайтда уфқдан бир мирзатерак бўйича кўтарилган баркашдек қуёш замин аро мўл-кўл нур сочар, Шаҳрихонсой тарафдан эсаётган ҳузурбахш шаббода ғўза ифорини бағрига олганча қишлоқлар томон ошиқарди. У ағдарма чармли этигининг қўнжидан 48 варақли, қораранг муқовали, анчайин уринган дафтарни қўлига олди-ю, оппоқ саҳифага мана бу жумлаларни ёзиб қўйди: **«2000 йил 21 март. Сафаралининг даласида чигит униб чиқди. Наврўз байрамига зап совға бўлдида!»**

Ушбу **мужда** матбуотда эълон қилинган куни **республикамизнинг айрим вилоятларида ер энди экишга тайёрланаётган эди.**

Ўрмонжон Бозорбоевнинг ўша дафтарига кейинчалик ҳам шундай ёзувлар битилганки, уларнинг ҳар бири ўзига хос хушхабардир. Мана, ундан кўчирмалар:

«2000 йил 5 апрел. Ширкат хўжалигимизда ғўзани яганалашга киришилди».

«5 май. Ғўза 4-5 та барг чиқарди, олди шоналади».

Бу пайтда **Жиззах, Сирдарё, Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё ва Бухоро вилоятларида ҳали ҳам чигит экиш давом этарди. Айни шу ҳол уруғнинг текис униб чиқишига салбий таъсир кўрсатди.**

«25 май. Ғўза гуллади».

«16 июн. Чеканкани бошладик. Бу юмушни узоғи билан 1 июлгача тамомлаш шарт».

«7 июл. Пахта очилди!»

«10 август. Теримга тушдик. Баракасини берсин!»

«2000 йил 29 август. Ширкат хўжалигимиз пахтакорлари пахта тайёрлаш йиллик режасини мамлакатда биринчи бўлиб бажардилар...»

Туманларга келсак, бу борада ғолиблик асакаликларга насиб этди. Улардан кейин Олтинкўл, Андижон, Избоскан, Жалолқудуқ, Балиқчи туманлари заршунослари ҳам ғалаба ҳужжатларига имзо чекдилар.

25 сентябр. Бу кун, айтиш мумкинки, Ўзбекистон пахтачилиги тарихига зарҳал ҳарфлар билан ёзилди. Андижон вилояти пахтакорлари кузнинг дастлабки ойидаёқ пахта тайёрлаш режасини мамлакатимизда биринчи бўлиб уддаладилар. Улар қўлга киритган катта ютуқ Президентимиз табригига сазовор бўлди. Ўша табрикномада, жумладан, қуйидаги сатрларни ўқиймиз: **«Сўзи билан иши бир, доимо изланиб яшайдиган, ташаббускор андижонликларга ҳар қанча тасанно айтсак арзийди. Айниқса, мамлакатимиз хирмонига яна камида 30 минг тонна пахта етказиб беришга аҳд қилганингиз ҳар қанча олқишга сазовордир».**

20 октябрда Андижон меҳнаткашларининг ана шу қутлуғ мақсади ва олижаноб нияти ҳам рўёбга чиқди: вилоят бўйича 105 минг гектар ернинг ҳар гектаридан 31,62 центнердан, жами 335 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Унинг 305 минг тоннадан кўпроғи биринчи навга сотилди. Избоскан туманида ҳосилдорлик гектар ҳисобига 39,22 центнерни ташкил этган бўлса, бу кўрсаткич Олтинкўлда — 37,27, Асакада — 34,68, Жалолқудуқда — 34,21, Андижонда — 34,56, Балиқчида — 34,82 ва Булоқбоши туманида 32,41 центнерга етди. Избоскан, Асака ва Жалолқудуқ туманларида, 45 та хўжаликда эса шартнома режалари 120 фоиздан ошириб адо этилди. Хусусан, Жалолқудуқ туманидаги «Ёрқишлоқ» ширкат хўжалигида ҳар гектар майдондан 49,7 центнердан, «Дўстлик» ширкат хўжалигида — 46, Олтинкўл туманидаги «Намуна» ширкат хўжалигида — 44,5, Избоскан туманидаги А. Тиллабоев номли, «Ўзбекистон», «Чўнгбоғиш», «Пойтуғ» ва Бобур номли ширкат хўжаликларида — 40-42,5, Шаҳрихон туманидаги академик Саримсоқов номли ширкат хўжалигида — 39,6 центнердан хирмон уйилди. Избоскан туманидаги А. Тиллабоев номли ширкат хўжалигидан Усмон Худойбердиев, «Ўзбекистон» ширкат хўжалигидан Ўрмон Полвонов, Бобур номли ширкат хўжалигидан Маҳмуджон Отажонов, Олтинкўл туманидаги «Намуна» ширкат хўжалигидан Асалхон Расулова, Жалолқудуқ туманидаги «Ёрқишлоқ» ширкат хўжалигидан Баҳром Ортиқов, Шаҳрихон туманидаги академик Саримсоқов номли ширкат хўжалигидан Сафарали Омонов, Зуҳриддин Бердиқулов, Андижон туманидаги И. Бакиров номли ширкат хўжалигидан А. Қўлдошев бошлиқ бригадалар, ширкатлар ва оилавий пудрат жамоаларида эса гектар ҳосилдорлиги 44,5 - 62,1 центнерни ташкил қилди.

Балиқчилик моҳир механизатор Ғуломжон Аҳмедов ўз техникасини янги мавсумга аллақачон тахт қилиб қўйган.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Қувончли хабарлар, залворли рақамлар... Буларни ўқиган айрим кишилар «Ҳа энди, 2000 йил андижонликлар учун омадли келди-да», дейишлари мумкин. Улар янглишадилар. Чунки бу вилоятда сурункасига бир неча йиллан буён давлат буюртмаси режаси зиёди билан уддаланмоқда. Мисол учун, 1997 йилда мавжуд 110 минг гектар ернинг ҳар гектаридан 30,3 центнердан ҳосил олинган бўлса, 1999 йилда 30,6 центнердан хирмон кўтарилди. Бу кўрсаткич Асака туманида 34,3, Олтинкўлда 36,2, Шаҳрихон туманида 36,9, қатор хўжаликларда эса 43,2 - 48,4 центнерни ташкил қилди.

Ана шу муждалар бугун элу юртни ҳайратга солаяпти, албатта. Айни чоқда саволлар ҳам кўпаймоқда: андижонликларнинг пахтани барвақт етиштириш, кўп миқдорда ва сифатли ҳосил саранжомлашларининг боиси нимада? Бу ютуқларга қайси омиллар ҳисобига эришилмоқда. Нима учун Андижон тажрибасини таҳлил ва тарғиб қилиш лозим? Нега бу ҳақда шахсан Президентимизнинг ўзи қайғурмоқда?

Юқорида ҳикоя қилганимиз — таниқли пахтакор Ўрмонжон Бозорбоевнинг қисқа ҳаёт йўли, у раис бўлган ширкат хўжалигида амалга оширилган зироатчилик аъмоллари, мустақиллик йилларида бу жамоада рўй берган ўзгаришлар билан танишган киши ушбу саволларга озми-кўпми жавоб топгандир, деб ўйлаймиз. Батафсили эса... бу ҳақда иккинчи мақолада сўз юритилади.

Икром ЎТБОСАРОВ,
«Халқ сўзи»нинг махсус мухбири.

Аграр соҳа раҳбарлари ўқуви давом этмоқда

Замонавий раҳбар билимли, изланувчан, интилувчан, ташаббускор, бир сўз билан айтганда, ҳар жиҳатдан салоҳиятли бўлиши керак. Зеро, бошқарув тизимидаги раҳбарларга одамлар ўз тақдирини, келажагини, мамлакат истиқболини, юрт фаровонлигини ишониб топширган. Бозор иқтисодиёти шароитида мамлакатнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш стратегиясини теран англаган, ислоҳотларни чуқурлаштириш ва жамиятни янгилаш борасидаги устувор йўналишлар мазмун-моҳиятини ҳис қилган фидойи раҳбаргина ўз олдига қўйилган вазифаларни бекаму кўст уддалай олади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг, вилоятлар ҳокимларининг қишлоқ хўжалиги масалалари бўйича ўринбосарлари, туман ҳокимлари, агросаноат соҳасига таалуқли вазирлик ва идоралар раҳбарлари иккинчи гуруҳи учун ўтказилаётган семинар-мунозаранинг дастлабки кунлари ана шулар ҳақида атрофлича сўз юритилди.

Тингловчилар миллий истиқлол ғоясининг асосий тушунча ва тамойиллари, Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини амалга ошириш, баркамол авлодни тарбиялаш, давлат қурилиши ва бошқаруви жараёнларини эркинлаштириш, ҳуқуқий демократик жамиятни барпо этиш асослари, иқтисодиётни эркинлаштириш асосида ишлаб чиқариш самарадорлигини кўтариш, қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни чуқурлаштиришга доир қонунларини ҳаётга татбиқ этиш жараёнида йўл қўйилаётган хато ва камчиликлар, муаммолар ҳамда уларнинг ечими юзасидан фикр-мулоҳаза юритиб, бу борада ўзларини ўйлантирган кўплаб саволларга жавоб олди.

Ўқув дастурига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчилари И.Жўрабеков, Х.Султонов, Т.Рисқиев, В.Голишев, Бош вазир ўринбосарлари Т.Холтоев, Р.Азимов, Олий ва ўрта махсус таълим вазири С.Ғуломов, Халқ таълими вазири Р.Жўраев ва бошқалар машғулотларда маъруза қилди.

Семинар-мунозара давом этмоқда.

(ЎзА)

Ҳисоб-китоблар механизмини такомиллаштириш ва бюджетга тўловлар интизомини мустаҳкамлаш бўйича ҳукумат комиссиясининг тўлов муддати ўтган дебиторлик ва кредиторлик қарзларини қисқартириш бўйича кичик комиссиясининг навбатдаги йиғилишида республика Президенти Фармонлари ва Вазирлар Маҳкамаси қарорларининг бажарилиши муҳокама қилинди. Уни мазкур кичик комиссия раиси, Марказий банк раиси Ф.Муллажонов бошқарди.

Комиссия мажлиси

Таъкидланганидек, кичик комиссия мониторинг ўрнатилган вазирлик ва идора ҳамда уларга хизмат кўрсатувчи тижорат банклари раҳбарлари билан биргаликда дебиторлик ва кредиторлик қарзлар аҳволини ҳар ҳафтада таҳлил этиб, улар асосида аниқланган муаммоларни бартараф этиш мақсадида жойларда тезкор зарур чора-тадбирларни амалга оширди.

Кўрилган аниқ чора-тадбирлар натижасида Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлигининг Давлат статистика департаменти маълумотига кўра, мониторинг ўрнатилган вазирлик ва идораларда муддати ўтган дебиторлик қарзлар 2000 йил 1 декабр ҳолатига келиб узил-кесил тугатилди.

Муҳокама натижаларига кўра вазирлик, идора ва тижорат банклари ҳамда ҳудудий комиссиялар раҳбарлари зиммасига Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ислоҳотлар ва инвестициялар бўйича Идораларaро мувофиқлаштирувчи Кенгашнинг йиғилишида мамлакатимиз раҳбари томонидан қўйилган устувор вазифаларни оғишмай бажариш, хусусан, муддати ўтган қарздорликнинг бартараф этилгани билан чекланиб қолмай, ҳудудлардаги ҳар бир хўжалик субъекти бўйича умумий дебиторлик ва кредиторлик қарзларини кескин камайтириш чора-тадбирларини кўриш вазифаси юклатилди.

(ЎзА)

ЙИГИРМА БИР ТИЛДА ЎҚИТИЛАЁТГАН ДАРСЛИК

Ўтган йил баҳорда Қори Ниёзий номидаги педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари, педагогика фанлари доктори, профессор Даврон Шодиев Беларус Республикасидан хат олди. Унда шундай дейилган эди:

"Ҳурматли Даврон Шодиевич!

Сизнинг 10-синфлар учун "Физика" дарслигингиз Беларус Республикаси умумтаълим мактабларининг 1999/2000 ўқув йили учун белгиланган дарсликлар ва ўқув қўлланмалари рўйхатига киритилди.10-синфлар учун "Физика" дарслигингизни "Народная асвета" ("Халқ маорифи") нашриётида чоп этишга ижозат беришингизни сўраймиз.

Эҳтиром билан

Директор И.Н.ЛАПТЕНОК."

Бу хатни бекорга батафсил келтираётганимиз йўқ, албатта. Ўзбек олимлари тузган дарсликлардан дунёнинг кўплаб мамлакатларида асосий ўқув қўлланмаси сифатида фойдаланиб келинаётгани қувончли ҳол. Хусусан, Николай Шахмаев билан Даврон Шодиев ҳамкорликда тузган 7-11 синфларнинг "Физика" дарслигидан ҳозир ўн олти мамлакатда, йигирма бир тилда болаларга физикадан сабоқ берилмоқда.

Дунё фанида ўзининг физика ва умуман таълим соҳасидаги ютуқлари билан ўзига хос ўрин тутадиган Россия Федерациясида эса 2000 йил учун ўқув дастурлари сирасида Н.Шахмаев ва Д.Шодиевлар томонидан тузилган "Физика" фанидан 7-11 синфлар учун ўқув дастури" асосий дастур сифатида танлаб олинди ва кенг амалиёт учун тавсия этилди. Янги дастурнинг ҳам ўрта мактаблар, ҳам касб-ҳунар тизимидаги ўрта-махсус таълим муассасаларига мўлжаллаб тузилгани россиялик педагоглар диққатини тортди. Улар буни жуда катта янгилик сифатида баҳоламоқдалар.

— Дастуримизнинг назарий асосида Юртбошимиз ташаббуси билан қабул қилинган ва узоқни кўзлаб тузилган Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастур ғоялари турибди, — дейди Даврон Шодиев. — Ҳамдўстликнинг бошқа давлатларида таълимнинг узвийлиги ва узлуксизлиги, таълим жараёнини босқичма-босқич ташкил этиш масалаларига эндигина тузукроқ эътибор қаратилмоқда. Албатта, мен олим сифатида ўз дарслигимнинг хорижда қўлланаётганидан қувонаман. Лекин бу қувончни мамлакатимизнинг таълим соҳасидаги тажрибасини бошқа давлатлар тан олгани ва ўзларида ҳам жорий этишни бошлаганидан туйган ғурур ва ифтихорим билан асло солиштириб бўлмайди.

Замонавий тараққиёт ва ишлаб чиқаришнинг тобора мураккаблашиб бориш жараёни физика фани асосларини мактабларда чуқур ўргатиш масаласини кун тартибига қўймоқда. Айни чоғда, дарсликларнинг ҳаддан ташқари мураккаблашиб кетиши таълим жараёнига фойда эмас, фақат зиён келтиради. Даврон Шодиев ёзган дарслик ва у тузган дастурда шу муаммонинг оқилона ҳал этилгани, дарс ҳажмини оширмасдан физикавий қонуниятлар моҳиятини ўқувчиларга лўнда ва ғоят теран етказишнинг методологик усуллари тавсия этилгани педагогика илмининг ютуғи сифатида баҳоланмоқда.

Янги дарслик ва дастурда назарий муаммолардан кўра, тажриба ва ҳаётий мисоллар асосида ўтказиладиган амалиётга кўпроқ эътибор берилган. Дарс материаллари ҳажман қисқа, айни чоғда ўқувчининг ёши ва қизиқишларига мослаб тузилган. Ўқувчиларнинг қонун-қоидаларни юзаки ёдлашига эмас, балки мустақил фикрлашига кенг йўл очадиган этиб баён қилинган. Булар дарслик ва дастурдан мактабларда фойдаланишни осонлаштиради, дарслар ҳам ўқувчи, ҳам ўқитувчи учун бирдай қизиқарли бўлишини таъминлайди. Чунки у Николай Шахмаевнинг 55 йиллик, Даврон Шодиевнинг 35 йиллик педагогик тажрибасига асосланган.

Россия Федерацияси Маориф вазирлиги қошидаги ўрта умумтаълим департаменти ушбу ўқув қўлланмасига қуйидагича хулоса берди: "Физика бўйича билим олишга эҳтиёж тобора ортиб бораётгани ушбу фандан мактабларда янада чуқурроқ таълим бериш заруратини келтириб чиқармоқда. Мазкур дарслик ва дастур ана шу талабларни қондиришда мактабни битирувчиларга физика фанидан дастлабки билим ва кўникмалар бера олади."

— Бу дарсликларнинг концепциясини саксонинчи йилларда устозим Николай Шахмаев билан ҳамкорликда тузганмиз. У киши 1986 йили оламдан ўтган бўлсалар ҳам, янгиланган дарслик ва дастурларимиз муқовасидан ҳанузгача тушгани йўқ. Устоз хотирасининг ҳурмати учун шу кунгача чиқарилган барча дарсликларимизда у кишини ҳаммуаллиф сифатида кўрсатиб келмоқдаман, — дейди Даврон ака. — Дарслик тузиш борасидаги ишларим Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастур ҳамда "Таълим тўғрисида"ги қонун қабул этилгандан кейин бутунлай янгича маъно ва мазмун касб этди. Уларнинг содда ва равон тилда ёзилишига, мазмунан теранлашувига алоҳида эътибор қаратдим. Энг муҳими, уларда ал-Беруний, ал-Хоразмий, ал-Форобий сингари аждодларимизнинг таълимотларини ўқувчига тушунарли тарзда ифодалаб беришга интилдим.

Суҳбатимиз давомида Даврон ака таълим жараёнини улкан бир дарахтга менгзадилар. Бу дарахтнинг илдизлари қанчалик бақувват бўлса, шохлари шунчалик кўкка бўй чўзади, унинг соясидан баҳраманд бўладиганлар сони ҳам ошади. Бугун шу дарахтнинг сояси-ю мевасидан ўзга юртлар фарзандлари ҳам баҳраманд бўлмоқда.

Мусулмон НАМОЗ,
ЎзА мухбири.

Овчими, талончими?

Асрлар мобайнида Ўрта Осиё халқларига ризқу рўз ато этиб келаётган Сайҳун, бир қарашда ҳамон ўз ўзанида бир меъёрда оқаётгандай туюлади. Аммо осмонўпар Тён-Шон ва Олой тоғларининг энг баланд қорли чўққиларидан бошланиб, курраи замин дардига айланаётган Орол денгизига етиб бормаётган дарё тақдири кўпчиликни ташвишга солаяпти. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки қарийб қирқ миллионга яқин аҳоли, миллион-миллион гектарли экинзорлар, минглаб саноат кирхоналарини оби-ҳаёт билан таъминлаб турган саховатли дарёнинг тинкаси қуриб, тобора ифлосланиб бормоқда. Бир пайтлар чанқаб келган йўловчилар, дарё бўйларида яшаган эллар унинг сувини ётиб шимириб ёки ҳовучлаб ичишарди. Энди-чи? Эндиликда зовурлардан оқиб тушаётган шўр, зах сувлардан тортиб, заводлардан, чорвачилик фермаларидан оқаётган заҳарли оқаваларни ҳам бағрига олишга мажбур бўлаётган она дарё сувини, айниқса, унинг ўрта ва қуйи оқимларидаги одамлар тугул, ҳайвонлар ҳам ноилождан, ҳадиксираб ичаяпти.

Дарё ҳавзасидаги тўқайзорларда яшайдиган паррандаю даррандалар дунёси қай аҳволга тушганлигини бир кўз олдингизга келтиринг-а! Олтмишинчи йилларда қаламингизда патирлаб учиб турадиган тустовуқлар, қулоқларини динг қилиб сакрайдиган қуёнлар галасию чиябўри, қора кийиклардан тортиб, йўлбарсларни энди қотирилган ҳолатда фақат музейларда, расмларини китоблардагина кўрасиз. Агар Сайҳун тўқайзорларида ҳайқириб юрган йўлбарсларнинг охирги нусхаси 1957 йилда отилган бўлса (уни Тошкентнинг эски шаҳаридаги табиат музейида кўргандим), қолган ўнлаб паррандалар, даррандалар тури «Қизил китоб»га ҳам киритилишига улгурмай, ном-нишонсиз йўқолди.

Шу ўринда етмишинчи йилларнинг ўрталарида дарё яқинидаги қишлоқларнинг бирида яшовчи Суюн отанинг гапи ёдимга тушди. У билан пахтазор четидаги катта зовур ёқасида суҳбатлашиб турганимизда, ўн қадамча нарида бир жуфт ранго-ранг товланган тустовуқ патирлаб, осмонга кўтарилди. Ҳаёжонланиб, ўзимни бир зум гўё ўзга дунёда ҳис қилгандай бўлдим. Отахон мендаги чексиз завқ-шавқни кўриб:

— Э, укажон, булар нима, яқин-яқинларгача бу ерларда тустовуқларгина эмас, ўрдак, ғозлар, каклик, тувалоқлар ҳам гала-гала бўлиб учишарди. Аммо одамзод дегани баъзан ишқибозлик деб, баъзан тирикчилик деб уларни овлайвериб, баракасини учирди, — деди.

Она Сирдарёнинг бугунги аҳволи ундаги қолган-қутган ҳайвонот дунёсини ҳаддан ташқари очкўзлик билан овлаётган одамларни кўрганим сари, уларга нисбатан бўлган нафратим ошиб, Суюн отанинг сўзлари ёдимга тушаверади.

Сир эмаски, бугунги кунда дарё балиқлари асосан улкан ҳавзали Қорақчиқул, Чордара сув омборлари ҳамда Бекобод шаҳри яқинидаги тўғон тиндиргичида яшайдилар. Баҳор мавсумида табиатан одатланган балиқлар тўғон шаршаралари ҳарқанча қудратли бўлмасин, оқимга қарши сакраб, юқори оқимга чиқиб уруғ ташлашади. Урчиган балиқчаларнинг омон қолганлари эса бизнинг ризқу-рўзимиз учун етилишади. Агар улар муттаносибликка риоя қилинган ҳолда овланса, Сирдарё ёки Чиноз балиғи дея Осиёдан узоқ Оврўпагача довруғи кетган балиқларимиз яна минг йиллардан кейин яшайдиган авлодларимизга ҳам насиб этарди.

Бироқ табиий бойликка бўлган бугунги муносабатимиз бунга шубҳа уйғотмоқда. На балиқ овлаш мавсумлари, на овлаш қонун-қоидаларига амал қилаётган овчилар, тўғрироғи табиатга, балиқларга қирғинбарот келтирувчилар (браконерлар)ни кўриб, хафа бўлиб кетаман.Ваҳшийлик шу даражага етдики, оддий қармоқлар, катта-кичик тўрлар қолиб, турли портловчи моддалару, юқори кучланувчи электр симларини сувга ташлаб балиқ тутилмоқда. Бунда браконерлар сув бетига қалқиб чиққан гаранг ёки чала ўлик балиқларни тутганича тутишса, бир қисми оқиб кетиб, тирик балиқларга ем бўлади. Энг ачинарлиси шуки, портлаш ёки электр қуввати таъсирида йирик балиқлар билан биргаликда минг-минглаб майда балиқчалар ҳам нобуд бўлади.

Яқинда дарё бўйидаги қишлоқда яшовчи бир танишимникида бўлганимда, дарё ва унинг суви, балиқлари хусусидаги суҳбатимиз яна она Сирдарё дардига уланиб кетди. Касби ўқитувчи, ҳозирда эса меҳнат фахрийси Болбек Қосимов беихтиёр ёшлигини эслади.

— Мен ука, шу дарё бўйида катта бўлдим. Ота-бобомиз қадим замонларда шу дарёнинг суви, мўл-кўл балиғини деб шу ерга кўчиб келишган. Чорвачилик, деҳқончилик ривож топгунча, аждодларимизни мана шу дарё боққан. Балиқчилар олдин ҳам бўлган, ҳозир ҳам бор. Яширмайман, ҳозирги даврда ҳам менинг оилам, ҳамқишлоқларимизнинг ризқу-рўзи бир томони шу дарёи азимга боғлиқ. Зарур бўлганда балиқ овлаб еймиз, сувидан экинзорларимизни, мол-қўйларимизни суғорамиз. Аммо баъзи бир «овчилар»нинг қилмишларини кўриб, сочинг тикка туради. Ҳай ноинсоф, ҳар замонда, инсоф билан озроқ овла, қорнинг тўйгунча е! Бутун тирикчилигингни шу дарё балиғига қаратиб, тонналаб балиқ тутиб сотма. Ўша қишлоғимизнинг машҳур балиқчиси, марҳум Нурмат отанинг умри ҳам балиқчилик билан ўтди. У тутган балиғини асосан бола-чақаси, қўни-қўшнилари, меҳмонлари билан баҳам кўрарди. Тўғри, биттаиккита зориқиб келганларга арзонга берарди. Лекин зинҳор-базинҳор бозорга қоплаб балиқ олиб бориб сотмасди.

Мен Болбек акага Суюн отадан эшитганларимни айтиб бердим.

— Мана, бугун айнан ўша отахоннинг башорати бўлаяпти, — деди у тиззасига шаппатилаб. — Ёзда, дарёда сув сатҳи пасайганда, Бекободдан бир-иккита балиқчилар келиб, кўзига сув остида фойдаланадиган кўзойнак тақишиб, дарёнинг чуқур айланма жойларига шўнғиб, катта-катта балиқларни ўткир найзалар билан санчиб тутиб чиқишаяпти.

Болбек бироз сукунатдан кейин гапида давом этди.

— Жўравой ука, ишонсангиз, шу дарёда тўғонлар қурилмай туриб, Орол денгизида юк кемалари қатнарди. Кемалар эллигинчи йилларнинг бошигача Бекободгача қатнаган. У пайтда дарё нафақат серсув, балиқларга ҳам бой эди. Мен ўз кўзим билан осётр, мўйловча балиқларини тутишганини кўрганман. Ўттиз, қирқ килоли осётрлар тутиларди. Энди-чи? Қармоққа ёки тўрга ўн килоли зоғара балиғи илинса, катта гап.

Болбек аканинг мароқли суҳбатини тинглаб, Суюн отанинг ўкинчли ҳикоясини эслаб, айрим ҳамюртларимизнинг ҳаётимиз манбаи ҳисобланган азим дарёга, унинг ҳайвонот дунёсига қилаётган ваҳшийликларини кўра-била туриб, она Сирдарёнинг бугунги дарди ниҳоятда тўлиб-тошганлигини ич-ичимдан ҳис қилдим ва, беихтиёр: «Дардинг олай, она Сирдарё!» деб ҳайқиргим келди.

Жўрақул УМАРҚУЛОВ.

Огоҳлик

Инсонийлик илми

Мамлакатимизнинг таниқли диний ва жамоат арбоби Фозил қори Ёсин ҳожи ўғли Собиров жанобларининг қаламига мансуб «Қалблар шифоси» номли асарни ўқиб истиқлолимизнинг буюк неъмат эканлигини яна бир карра қалбан ҳис қилдим. Оллоҳга беадад шукрлар бўлсинки, айнан истиқлол шарофати туфайлигина яқин-яқинларгача ман этилган мавзу иймон-эътиқодга, ахлоқ-одобга тарғиб этувчи бу тарздаги кенг қамровли теран фикрларни ошкора, очиқ-ойдин ифода этиш имкониятига эга бўлдик. Анча йиллардан буён халқимиз орасида оддийгина воиз Фозил қори номи билан танилган муаллифимиз бугунги кунда пешқадам уламоларимиздан ҳисобланади. Мавриди келганда айтиш жоизки, ўз илми, тажрибаси ва маҳоратини тўла-тўкис намойиш қилиши учун мустақиллигимиз муҳтарам уламоларимизга катта имкониятлар яратди. Бироқ, минг афсуски, назаримда кўп уламоиромларимизга ҳозирча фаоллик, фидойилик, қолаверса, оддий инсоний жасорат етишмаётганга ўхшайди...

«Қалблар шифоси» асари муқаддима ва йигирма еттита катта-кичик бандлардан иборат. Мана шу бандларнинг ҳар қайсиси муайян мавзуга бағишланган. Ушбу бандларнинг номлари билан танишишнинг ўзи ҳам китоб ҳақида тўлиқ тасаввур беради: «Элдан айро яшаб бўлмас», «Ота-оналик улуғ мақом», «Аёл — она, эркак — рўзғорбоши», «Фарзанд Оллоҳ берган омонат, унга қилманг хиёнат», «Қўшни ҳаққи вожиб», «Қариндош-уруғларга бўлган меҳр-оқибат», «Меҳмон — атои Худо», «Оллоҳни рози қиладиган амаллар», «Ислом илми — одамийлик илми», «Мазҳаб талашманг, ҳамжиҳат бўлинг» ва ҳоказолар. Ҳаётий зарур бўлган бу долзарб масалаларни соғлом турмуш тарзини тарғиб қилувчи қоидалар мажмуаси десак ҳам хато бўлмайди. Чунки уларда ҳозирги давримиз учун ғоятда зарур бўлган фикр-мулоҳазалар, ҳикматлар, панду-насиҳатлар мажмуаси кенг халқ оммасига, айниқса ёшларга тушунарли, оддий тарзда баён қилинган.

Айни вақтда кўтарилган масалалар кенг қамровли тафаккур билан баён қилиниб, уларнинг талқинида муқаддас манбалар — Қуръони Карим оятлари ва жаноб пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломнинг муборак ҳадисларига таянилиб, буюк алломаларнинг асарларидан ҳам самарали истифода этилгани боис, бу асар ўз мазмун-моҳияти жиҳатидан илмий аҳамиятга ҳам эгадир.

Асар ширали, жонли, асосан ўқувчи билан бевосита юзма-юз мулоқот пайтида содир бўладиган ўзаро суҳбат тарзида зийраклик билан баён қилингани боис унинг маънавий таъсир кучи катта. Беихтиёр Ҳақ йўлига бошлаб, рушди — Ҳидоятга чорлайди...

Бу фикримизга мисоллар келтирамиз: **«Ҳар бир миллатнинг яхши-яхши урф-одатлари бор, ҳар бир миллатнинг инсоний яхши томонларини ўрганиб, ҳурматини жойига қўймоғимиз лозим. Лекин афсуски, баъзиларимиз «Мусулмонмиз» деб кўкракка урамизу, аммо қилаётган ишларимиз, амалларимиз асл мусулмончиликдан эмас. Узун кўйлак, чопон кийиб, бошга салла ўраб олиб, соқол қўйиб «Мен мусулмон бўлдим, қани нари тур...» деб уни-буни туртиб, одамларнинг иғвосини қилиб, керак бўлса савдо-тижоратда бировларнинг ҳаққига хиёнат қилиб юрганлар озми?... Чопон кийиб, сочини қирдириб олдириб ароқ ичиб юрганлар камми? Гап қалбда, иймонда, эътиқодда, Оллоҳни юракдан танишда...»**

«Баъзилар завжасини (жуфти ҳалолини — У.У.) фарзандлари олдида дўппослаб қолади. Эй инсон, сенга хотин бўлса бу киши, фарзандларинг учун она — муқаддас зотку! Ўзингизни ҳеч қачон онадан ортиқ қилиб кўрсата олмайсиз фарзандларингизга. Бир йўли бор, оналарни яхши кўрсангиз, ҳурматласангиз болаларингиз сизни яхши кўришади».

Муаллиф аксар ўринларда ўз муддаосини очиқдан-очиқ изҳор қилиб, асл мақсадни, гапнинг пўсткалласини айтиб қўя қолади.

«Қалблар шифоси»ни диққат билан ўқиб чиққан ҳар бир ўқувчининг исломий илмларда, шаърий масалаларда билим доираси бениҳоя кенгайиши билан бирга ундан маънавий озуқа олиб, дили равшанлашади, теварак-атрофга, ҳаётга бошқача, эзгу кўз билан қарайди. Дин ниқоби остидаги салбий ишлар, иллатларни илмсизликдан, жоҳиллик ва нодонликдан келиб чиққанлигини тасаввур этади.

Юртбошимиз таъкидлаганларидек, **«Ислом дини — ота-боболаримиз дини, у биз учун ҳам иймон, ҳам ахлоқ, ҳам диёнат, ҳам маърифат эканлигини унутмайлик. У қуруқ ақидаларнинг йиғиндиси эмас. Ана шу маърифатни кишиларимиз жон-жон деб қабул этадилар ва яхши ўгитларга амал қиладилар. Шунинг учун, биз демократик янгиланиш палласига кирар эканмиз, руҳий покланишни ҳам унутмайлик, тараққиётимизга ғов бўладиган маънавий риёкорликдан тезроқ қутулайлик».** Бинобарин, бу ўта муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган ҳаётий долзарб вазифаларни амалга ошириб турмуш тарзимизга айлантиришга «Қалблар шифоси» ҳам муносиб ҳисса қўшса ажабмас.

Убайдулла УВАТОВ,
олим.

Гўдак кулгусидек беғубор...
Олча гулин сочгандай баҳор,
Ошиқ йўлга боққанидай зор,
Сени интиқ кутгандик, эй, қор!

АФҒОНИСТОН — ДУНЁНИНГ БИТМАЁТГАН ЖАРОҲАТИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Бу можародан Афғонистонга қўшни давлатлар кўпроқ зарар кўраётир. Чунки уларнинг ҳудуди наркотранзит йўлларига ва террорчи гуруҳлар учун синов полигонига айланиб бормоқда. Террорчилар нимага қодир эканини 1999 йил февралда Тошкент шаҳрида, кейинчалик Тошкент ва Сурхондарё вилоятларида, Қирғизистон Республикасида содир бўлган воқеалар яққол намоён қилди. Терроризм миллий мансублик, ҳудудий чегара деган тушунчаларни тан олмайди, ундан фақат ўлим ва бузғунчилик нафаси уфуриб туради.

Террорчиларнинг ўзларини Афғонистон Ислом Амирлиги деб атаётган "Толибон" ҳаракати томонидан қўллаб-қувватланаётганлиги Бирлашган Миллатлар Ташкилотини яна қайта амалий чоралар кўришга мажбур қилди. Янги чоралар 2001 йил 19 январдан кучга киради. Хавфсизлик Кенгаши ўзининг аввалги Резолюцияларини, хусусан "Толибон" ҳаракати ўз ҳудудида халқаро террорчиларни яшираётгани, қўллаб-қувватлаётгани ва ўқитаётганини муносабати билан таассуф билдирилган 1999 йил 15 октябрдаги 1267-резолюциясини яна бир бор тасдиқлади. Октябрда қўйилган шартларга кўра, "Толибон" ҳаракати террорчи Усама бин Лодинни суд қилиши мумкин бўлган ҳар қандай давлатга тутиб бериши зарур эди. Бироқ, Афғонистон томони халқаро ҳамжамиятнинг хоҳишини назарга илмасдан, ушбу Резолюцияни эътиборсиз қолдирмоқда.

Ўтган йил декабр ойида қабул қилинган янги ҳужжатда Афғонистоннинг толиблар назоратидаги ҳудудлари террорчиларни яшириш, тайёрлаш, шунингдек, террорчилик ҳаракатларини режалаштириш учун фойдаланилаётгани қатъий қораланган эди.

Шуни айтиш жоизки, ўтган асрнинг сўнгги йили жафокаш афғон халқига яна бир кулфат — мисли кўрилмаган қурғоқчиликни олиб келди. Бу мамлакатнинг тинч аҳолисига жаҳон ҳамжамияти мурувват ёрдами кўрсатмаганда, оқибати қандай бўлишини тасаввур қилиш қийин эмас.

К.Индерфурт журналистларнинг саволларига жавоб қайтарар экан, БМТ кўраётган чоралар фақат "Толибон" ҳаракати раҳбариятига қарши қаратилганини таъкидлади. Улар тинч аҳолига зарар етказмайди. Хавфсизлик Кенгаши ўзининг янги Резолюциясида афғон халқининг инсонпарварлик эҳтиёжларини тан олади ва "Толибон" ҳаракатини уларнинг назоратидаги ҳудудларда яшовчи муҳтож кишиларга фавқулодда ёрдам кўрсатиш учун хавфсиз ва тўсиқсиз йўлни таъминлашга чақиради. Шунингдек, Резолюцияда "Толибон" фавқулодда ёрдам кўрсатувчи БМТ ходимларининг хавфсизлигини, ҳимоя қилиниши ва эркин ҳаракатланишини кафолатлаши лозимлиги айтилган.

БМТ ўз Резолюциясида барча давлатлардан "Толибон" вакилларининг ўз ҳудудларига кириши ёки транзит қилишини чеклашга доир чоралар кўрилишини қатъий талаб қилади.

Телекўприкда америкалик дипломатлар Афғонистондаги можарони ҳарбий йўл билан ҳал қилиш мумкин эмаслигини таъкидлашди. Шунинг учун Хавфсизлик Кенгаши БМТ Бош котибининг Афғонистон бўйича шахсий вакили Франческа Вендрелланинг муаммони сиёсий йўл билан ҳал қилишдаги дастлабки қадам сифатида "Толибон" ҳаракати ва Бирлашган фронт (Шимолий иттифоқ) ўртасида ярашиш тўғрисидаги келишувга эришиш ҳақидаги ташаббусини қўллаб-қувватлайди.

1999 йил ёзда кўпчилик "Толибон" ҳаракати вакилларининг Тошкент учрашувига келишига ишонмаган эди. Аммо Ўзбекистон раҳбари Ислом Каримов Афғонистондаги барча уришаётган томонлар вакиллари иштирокида учрашув ўтказишга эришди. Маълумки, "6+2" гуруҳига кирувчи давлатлар томонидан қабул қилинган Тошкент Декларацияси афғон муаммосини ҳал этишнинг муҳим шартларини ўз ичига олган эди. Бундан ташқари, Ўзбекистон Президенти ўзи иштирок этган барча халқаро анжуманларда Афғонистонда тинчлик ўрнатиш ташаббуси билан чиқиб, ушбу халқаро муаммога жаҳон ҳамжамиятининг эътиборини қаратиб келмоқда.

С.Сестанович ЎзА мухбирининг 1999 йил февралда Тошкентда содир бўлган воқеалар ва террорчилик гуруҳларининг босқинчилик хуружлари тўғрисидаги саволига жавоб қайтарар экан, энг аввало, Ўзбекистон БМТнинг 2000 йил декабрда қабул қилган янги чораларини маъқуллаганини қайд этди. У Ислом Каримовнинг Афғонистон асосий наркотик етказиб берувчи ҳудуд бўлиб қолар экан, Марказий Осиёдаги барқарорликка хавф солаверади, деган фикрини мисол келтирди. Давлат котибининг МДҲ давлатлари бўйича махсус маслаҳатчиси фикрича, қабул қилинган қарорлар амалий натижа бериши "Толибон" ҳаракати раҳбариятининг хоҳишига боғлиқ. Бироқ дипломатик сайъ-ҳаракатларга қарамасдан, толиблар халқаро тинчлик ва барқарорликка ҳали-ҳамон хавф солиб турибди.

Суҳбат иштирокчиларининг фикрича, йигирма йилдан ошиқ давом этаётган урушдан азият чекаётган афғон халқига тинчлик даркор. Халқ ўз фуқароларининг маданияти, анъаналари ва эркинликларини ҳурмат қиладиган ваколатли ҳукумат раҳбарлигида мамлакатни тиклаш имконини қўлга киритишга лойиқдир. Американлик дипломатлар телекўприк воситасида бўлиб ўтган суҳбат якунида афғон халқи яқин келажакда бунга эришишига ишонч билдиришди.

Азиза ТЎЙЧИБОЕВА,
ЎзА мухбири.

Чора-тадбирлар белгиланди

Газета танқидидан сўнг

«Халқ сўзи», 2000 йил 2 декабр.
«Дори-дармон ва иймон»

Юқоридаги сарлавҳа остида чоп этилган мақолада Тошкент шаҳрида фаолият кўрсатаётган айрим хусусий дорихоналарда, биринчидан, аҳолига дори-дармонлар турли нархларда сотилаётганлиги, иккинчидан, сифатсиз, қалбакилаштирилган дори-дармонлар беморларга тақдим этилаётганлиги танқид қилинган эди.

Газетадаги чиқишга Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазири муовини М.Х.Ҳожибеков имзоси билан жавоб олинди:

Ўзбекистон Республикаси «Дори-Дармон» Давлат акциядорлик уюшмаси бошқаруви Сизга «Халқ сўзи» рўзномасининг 2000 йил 2 декабрдаги №242-243 сонида «Диёнатга хиёнат» рукни остида чоп этилган «Дори-дармон ва иймон» мақоласи бўйича қуйидаги чора-тадбирлар амалга оширилганлигини маълум қилади:

Мақолада кўрсатилган Тошкент шаҳрида фаолият юритаётган айрим хусусий дорихоналарда аниқланган камчиликлар, республика «Дори-дармон» давлат акционерлик уюшмаси ва жойлардаги барча вилоят «Дори-Дармон» давлат акциядорлик бирлашмаларида, турли мулк шаклидаги дорихона муассасаларининг раҳбарлари ва масъул ходимлари иштирокида ўтказилган йиғилишларда муҳокама қилинди.

Кейинги пайтда вилоятлар соғлиқни сақлаш бошқармалари қошидаги сифат назорати комиссиялари томонидан ўтказилган текширувлар натижасида республикада фаолият кўрсатаётган айрим хусусий дорихоналарда назорат-таҳлил лабораторияларида сифати таҳлилдан ўтказилмай сотувга чиқариб юборилган сифатсиз, қалбакилаштирилган дори-дармонларни аҳолига сотиш ҳоллари аниқланган эди. 2000 йилнинг 11 ойи давомида мулкчилик шаклидан қатъий назар, 1516 та дорихона муассасасида текширишлар ўтказилган ва аниқланган камчиликлар юзасидан чора-тадбирлар кўрилган:

Мақолада кўрсатилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан қуйидаги чора-тадбирлар белгиланди:

республикада фаолият кўрсатаётган барча дорихоналарда Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 14 январдаги 19-сонли «Дори-дармонлар воситалари ва тиббий буюмларини сотишни тартибга солиш тўғрисида»ги қарорининг сўзсиз бажарилиши устидан назорат кучайтирилади;

вилоят «Дори-дармон» ДАБлари раҳбарларига-жойларда аҳоли ўртасида, шунингдек радио, матбуот орқали республикада рўйхатдан ўтмаган, сифатсиз, қалбакилаштирилган дори-дармонлар ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш вазифалари юклатилди;

юридик ва жисмоний шахслардан дори-дармонлар ва тиббий буюмларни, уларнинг сифатини тасдиқловчи ҳужжатларсиз қабул қилиб олиш дорихона муассасалари томонидан тақиқланганлиги тўғрисида, барча дорихона раҳбарлари огоҳлантирилди.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги дори-дармон сифати бўйича назорат комиссиясининг иш режасига биноан, мулкчилик шаклидан қатъий назар, республика ҳудудида фаолият кўрсатаётган барча дорихона муассасаларида аҳолига сотилаётган дори-дармонлар сифати юзасидан назорат тариқасидаги текширишларни мунтазам амалга ошириш борасида республика мувофиқлаштириш кенгашидан рухсат олиш масаласида ёрдам беришни сўраб Вазирлар Маҳкамасига хат ёзилди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ транспорт соҳасидаги фаолиятни лицензиялаш комиссиясининг 2000 йил 27 декабрдаги мажлиси 38-сонли баённомасига асосан автотранспорт фаолияти учун берилган қуйидаги рақамлардаги

ЛИЦЕНЗИЯЛАРНИНГ АМАЛ ҚИЛИШИ ТУГАТИЛДИ:

АТ №№ 0001026,0001027, 0001028 - «Қўқон таксомотор парки» АЖ қошидаги «РАФ» кичик корхонаси (Фарғона вилояти, Қўқон ш.)
АТ №№ 0004929, 0004930 - «Дамас» аҳолига транспорт хизмати кўрсатиш корхонаси (Бухоро ш.)
АТ №№ 0005479 - «Олтиариқ Соҳибтранс» хусусий автокооперативи (Фарғона вилояти, Олтиариқ ш.)
АТ № 0005491 - Соғлиқни сақлаш вазирлигининг автобазаси. (Тошкент ш.)
АТ № 0005350 - «Нигора-5» хусусий техник хизмат станцияси (Андижон ш.)
АТ № 0005369 - «Ватанпарвар» ташкилоти, Ш.Рашидов тумани кенгаши (Сирдарё вилояти, Ш.Рашидов тумани)
АТ № 0005492 - «Довон» жамоа корхонаси (Тошкент ш.)
АТ №№ 0005404, 0005405 - «Шаҳзода» кўптармоқли савдо бирлашмаси (Тошкент вилояти, Бўка ш.)
АТ № 0005635 - «Озод» қўшма корхонаси (Самарқанд вилояти, Ургут ш.)
АТ № 0005592 - «Давр» хусусий автотранспортда ташувчилар уюшмаси (Самарқанд ш.)
АТ № 0005482 - «ДМ-АВТО» МЧЖ (Самарқанд ш.)
АТ № 0005436 - «Изопол» хусусий фирмаси (Тошкент ш.)
АТ №№ 0005656, 0005657 - «Нурли оқшом» хусусий фирмаси (Тошкент вилояти, Чирчиқ ш.)
АТ № 0003726 - «Келес-жун» ҲЖ (Тошкент вилояти, Тошкент тумани)
ТЭ № 0009237 - «Ўзагротранс» ОАЖ Ўзбекистон Республикаси транспорт компанияси (Тошкент ш.)
ТЭ № 0009240 - «Черат Ко ЛТД» қўшма корхонаси (Тошкент ш.)

ЛИЦЕНЗИЯЛАР БЕКОР ҚИЛИНДИ:

АТ № 0005530 - «Ромитан» МТП ДАЖ (Бухоро вилояти, Ромитан тумани.)
АТ № 0005536 - «Камолот-Ёшлик» кичик корхонаси (Бухоро ш.)
АТ № 0005538 - Қоракўл туман МТП ДАЖ (Бухоро вилояти, Қоракўл ш.)
АТ № 0005566 - Қоровул бозор МТП ДАЖ (Бухоро вилояти, Қоровул ш.)
АТ № 0005551 - Шофиркон тумани автомобиль йўллар бошқармаси (Бухоро вилояти, Шофиркон ш.)
АТ № 0005382 - «Бухороқурилиш» ОТҲЖ (Бухоро ш.)
АТ № 0004631 - «Наманган-технолог» ОТҲЖ (Наманган ш.)
АТ № 0005556 - Фарғона вилояти кенгаши «Ватанпарвар» ташкилоти (Фарғона ш.)
АТ № 0005347 - «Фарғона-Наргиз-Дилором» автохизмат шўъба корхонаси (Фарғона ш.)
АТ № 0005371 - «Нарцисс» фирмаси (Фарғона ш.)
АТ № 0005282 - «Ўзбеккино» ДАКнинг Қўқон туманлараро фильм базаси (Фарғона вилояти, Қўқон ш.)
АТ № № 0005311, 0005312 - «394-кўчма механизациялашган колонна» ОАЖ (Фарғона вилояти, Қўқон ш.)
АТ № 0005354 - Қўрғонтепа тумани К.Авазматов номли ОАЖ (Андижон вилояти, Қўрғонтепа тумани)
АТ № 0005539 - «Хонобод» паррандачилик АЖ (Андижон вилояти, Қўрғонтепа тумани)
АТ № 0005541 - Булоқбоши 127-ХКМС(Андижон вилояти, Булоқбоши тумани)
АТ № 0005154 - «Бунёдкор» МЧЖ (Тошкент вилояти, Пискент ш.)
АТ № 0005041 - «Қишлоқ қурилиш комбинати-3» ОТҲЖ (Тошкент вилояти, Қуйи-Чирчиқ тумани)
АТ №№ 0005328, 0005329 - 7-КМК (Тошкент вилояти, Қибрай тумани)
АТ №№ 0005294, 0005295 - «Кўмир қурилиш» ОТҲЖ (Тошкент вилояти, Ангрен ш.)
АТ № 0005252 - «Ш.Рашидов номли паррандачилик ишлаб-чиқариш бирлашмаси» ОТҲЖ (Тошкент вилояти, Қибрай тумани)
АТ № 0005248 - Олмалиқ маиший кимё заводи (Тошкент вилояти, Олмалиқ ш.)
АТ № 0005759 - «ХСУС» хусусий фирмаси (Тошкент ш.)
АТ № 0006408 - «Автоканиге» МЧЖ (Нукус ш.)

3712

ҲОФИЗЛАР САРДОРИ

1868 йил. Тошкентнинг «Гулобод» маҳалласида ғаройиб бир воқеа рўй берди. Шу маҳаллада истиқомат қиладиган, ўзига анча тўқ кишининг ҳовлисида катта тўй бўлди. «Ёр-ёр» айтиб келаётган қиз-жувонлар юзига оқ дока солган келинчакни остонадан олиб ўтишлари билан кимдир «Ҳой, яхшилар! Тавонхонада Тошмуҳаммаднинг хотини туғиб қўйди...», дея қичқирди. Аёллардан бир қанчаси чақалоқнинг йиғи овози келаётган томонга югуришди. Етиб келганлардан бири «Овозини қаранг-а, «жимитдай» бўлса ҳам хона тоқисини кўтарай дейди-я... Ҳофиз бўлади шекилли», деб кулиб қўйди.

Меҳрибонни бу ердан уйига элтдилар, сўнгра домлани чақириб, мурғак қулоғига азон айттириб, «Тўйчи» дея исм ҳам қўйдилар. Бу бола кейинчалик халқнинг буюк ҳофизи бўлиб жаҳонга довруғ таратган Мулла Тўйчи Тошмуҳамедов эди.

Орадан йиллар ўтиб Тошкентнинг «Чорсу»сидаги сой бўйига катта, ниҳоятда чиройли чойхона қурилди. Унинг очилиш маросимига таниқли ҳофизу созандалар қаторида ўз хониши билан танилиб келаётган Тошмуҳаммад ўғли Тўйчихон ҳам таклиф этилган. У созандалар жўрлигида минглаб шинавандалар ҳузурида, биринчи бор «Шаҳнози гулёр»ни ижро этганида гулдурос қарсаклар садоси атрофга таралди. Шинавандалар «Яшавор Тўйчи», «Офарин, Тошкент булбули!» дея, қичқирдилар.

Истиқлол,

«Чорсу»даги чиқишдан сўнг ҳамма Тўйчихоннинг қўнғироқдек овозини бир эшитсак, дейдиган бўлиб қолди, унинг довруғи Исфара, Ўшларгача етди.

Тўйчининг ижодиёт борасидаги саъй-ҳаракатлари уни Мавлоно Камий Тошкандий билан яқинлашишга, Хислат ва Мискинлар билан дўст-биродар тутинишга омил бўлди.

Чуқур қоримуллалик салоҳияти, ҳофизхонлик маҳоратига эга бўлган, «Қуръон»ни ҳам «жигар хуни» билан ўқийдиган Тўйчи «Ё, ҳаётан наби», «Бевафо дунёсан», «Фиғон», «Бобо Равшан», «Камоли мартабан» сингари диний-тасаввуфий қўшиқларни ўта дардли қилиб айтардики, XIX аср иккинчи ва XX асрнинг биринчи ярмида мазкур ашулаларни Туркистон ўлкасидаги бирон-бир ҳофиз ижро этмаганди. Бинобарин, барча ҳофизлар ичида фақат Тўйчи Тошмуҳаммад ўғлига «Ҳофизи Мулло» даражаси берилиши бежиз эмасди.

1898 йилнинг ёзида Мулла Тўйчи Қўқондаги сафари вақтида воҳанинг Муҳаммад Умар, Абдуқаҳҳор, Назирхон каби машҳур халқ ҳофизлари билан учрашиб, ижодий баҳсу мунозараларда бўлди. Халойиқ олдидаги ҳофизлар беллашувида иштирок этиб, ғолиблик белбоғини боғлади. Сўнгра Тўйчи, Муҳаммад Умар (халқда Мадумар), Абдуқаҳҳор ҳофизлар ноёб ижодий «учлик — трио» ташкил қилиб, бутун Туркистон ўлкаси, Қозоғистон шаҳарларини айланиб «Шарқ кечалари», ашула-базм (концерт)-ларини ўтказиб, катта олқишларга сазовор бўлдилар. Қўқонда бўлганида Тўйчи ҳофиз

мерос,

Мавлоно Муқимий билан ҳам учрашди, шоир ўзининг талайгина ғазалларидан машҳур хонандага тортиқ этди.

Мулла Тўйчи Андижонда (1912) Чўлпон, Шукрий каби шоир, публицистлар билан ижодий мулоқотда бўлди. Таниқли жамоат арбоби Саъдулла Турсунхўжаев (Эшон ака), жадидчилик-маърифатчилик ҳаракатининг фаол қатнашчилари Муҳиддин Шарафиддинхўжаев, Убайдулла Асадуллахўжаевлар суҳбатидан илҳомланган Мулла Тўйчи Тошмуҳамедов 1911 йилда Хўжандда, 1912 йилда Андижонда граммофон ва грампластинка дўконлари очди.

Мулла Тўйчи Тошмуҳамедов 1905 ва 1916 йил халқ қўзғолонларига ҳам хайриҳоҳлик билдирган. Мустамлакачилик абадий эмаслиги, подшоҳ тож тахти титраётгани ҳақида ўз қўшиқларида дадил куйлаган.

Тўйчи ҳофизнинг айниқса Шарқий-Хитойдаги «қўшиқ базм»лари самарали ва қизғин ўтганди. Ушбу сафар чоғида у дўсти, биродари Зокиржон Фурқат дафниясини ҳам зиёрат қилди. Шоир билан Ҳофизнинг дўстлиги XIX аср сўнгларида Тошкентда ришталанган. Фурқат Тўйчи ҳофизнинг никоҳ тўйида ҳам қатнашиб, хонанда овозини ўз заррин мисраларида эъзозлаб, тараннум этганди.

1927 йилда Мулла Тўйчи Тошмуҳамедов Ўзбекистон радиоси қошида ўзбек миллий чолғу ансамблини ташкил этишнинг фаол қатнашчиларидан бўлди ва ўзи ҳам ушбу ансамблнинг етакчи хонандаси бўлиб қолди. Кейинчалик бу ердан салоҳиятли ёшлардан кўпгина етук санъаткорлар, бастакор, хонандалар, маданиятимизнинг йирик намояндалари етишиб чиқди. Ҳатто Ўзбекистон халқ артисти, академик Юнус Ражабий ўзи ҳам Тўйчи Тошмуҳамедовни — менинг мўътабар, ниҳоятда эъзозли устозим, дейиши бежиз эмасди.

Юртбошимизнинг — «Қани, энди, Тўйчи Ҳофиз ҳаёт бўлсаю, мен унинг қўшиқла-

эъзоз

рини мароқ билан тингласам» деган сўзлари хонанда ижоди ўзбек халқи учун бениҳоя қадрли эканлигидан далолат беради.

Ҳа, Мулла Тўйчи ҳофиз халқ дуосини олган буюк санъаткор, машҳур хонанда, элнинг ардоқли фарзанди эди. Истиқлолнинг 9 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Президенти Фармонига кўра, «Буюк хизматлари учун» ордени билан мукофотланиши ҳам унга, ҳам санъатимизга бўлган улкан ҳурмат ва қадрлаш рамзидир.

Баҳриддин НАСРИДДИНОВ,
Ўзбекистон Ёзувчилар, Театр арбоблари уюшмаларининг аъзоси, санъатшунос олим.

Ҳикмат

Мушкулликлардан ҳаёт эмас, фақат тадбир ва меҳнат қутқазади.

Амалий таклифлар

Бердақ номидаги Қорақалпоғистон Давлат университетида ҳозирги кимё фани ривожи, соҳага янги технологияларни олиб кириш масалаларига бағишланган илмий-амалий анжуман ўтказилди.

Профессор Қ.Ўтениёзовнинг маърузасида кимё фанини янгича асосда ўқитиш масалаларига урғу берилди. Шунингдек, Оролбўйида кимёвий тадқиқотлар ишини жонлантириш юзасидан амалий таклифлар ўртага ташланди.

Янгибой ҚЎЧҚОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЖИЗЗАХЛИКЛАР — БОШ СОВРИН СОҲИБИ

Самарқанд шаҳрида 1986-1987 йилларда туғилган ўсмирлар ўртасида футбол бўйича республика очиқ биринчилиги мусобақалари якунланди. Беллашувларда Жиззах вилояти шарафини ҳимоя қилган болалар ва ўсмирлар мактабининг ёш футболчилари тенгдошларидан кўра пухтароқ тайёргарликка эга эканликларини намойиш этди. Улар барча учрашувларни кўтаринки руҳда ўтказиб, турнирнинг бош совринини қўлга киритишга муваффақ бўлди.

Жиззахликларнинг бу ғалабасида жамоани турнирга ҳар томонлама яхши тайёрлаган тажрибали мураббийлар - Раҳмон Шокиров ва Сарвар Мансуровнинг хизматлари катта.

Йўлчи ЖЎРА,
ЎзА мухбири.

Шахмат ҳангомалари

Қиёсни қаранг

Катта спортни тарк этган швециялик машҳур теннисчи Бьерн Борг ҳам шахмат санъати мухлисларидан. Мухбирнинг теннис билан шахмат ўртасидаги умумийлик нимадан иборат, деган саволига Борг: «Умумий хусусиятлар бор, албатта, лекин фарқи характерлироқ. Теннисда йигирмата қўпол хатога йўл қўйиб бўлса-да — ҳар қалай оқибатда ўйинни ютиб чиқиш мумкин. Айни чоғда шахматда биттагина билинар-билинмас хато баъзан тузатиб бўлмас якунга олиб келади. Бу жиҳатдан шахмат автомобиль пойгасига яқинроқ: бир дақиқа хушёрлик йўқотилдими, бас, ҳалокат нақд, деб жавоб берди.

Барчага баробар суҳбати жонон

Англиялик тарихчи Жон Голланд Роуз (1855-1942) шахматни шундай таърифлаган.

«...Бу сўзсиз суҳбати жонон, сукут ичра кўрсатиладиган ўта фаоллик, зафар ва фожиа, умид ҳамда интилиш, ҳаёт ва мамот, поэзия ва илм-фан, 64 хонага биргаликда қўйилган қадимий Шарқу замонавий Европадир».

Ишқ моти

XVI асрнинг машҳур итальян шахматчиси Таоло Бопнинг 18 ёшли венециялик қиз Роза Линарига бағишланган сонети ана шундай деб номланган. Сонет муаллифи « бу ёруғ дунёда яшовчилар орасида тенги йўқ шахматчи» бўла туриб, «Венециялик гўзалларнинг гўзали Роза» билан ҳар гал тахта ёнига ўтирганда мот бўлиши, чунки «хаёлидаги малика»га бўлган эҳтирослар оғушида шахмат маликаси — фарзини билан пиёдасини ажратолмай қолишидан нолирди.

Бирданига учта газетада

Британияда мунтазам чоп этиб туриладиган «Шахматчилар ва шахмат клублари ҳақида маълумотлар»нинг 1892 йилга тегишли сони ўша пайтда Англияда 488 та турлича шахмат уюшмалари ва клублари, 4 та махсус вақтли нашр ва ҳар хил матбуот органларида 85 та шахмат рукнлари борлиги айтилган.

Айни чоғда ягона шарҳловчи хоним — мисс Фильд учта газетада мунтазам равишда шахмат рукнларини бошқариб, юксак профессионаллик кўрсатаётганлигига эътиборни жалб қилган.

Мамажон МУҲИТДИНОВ.

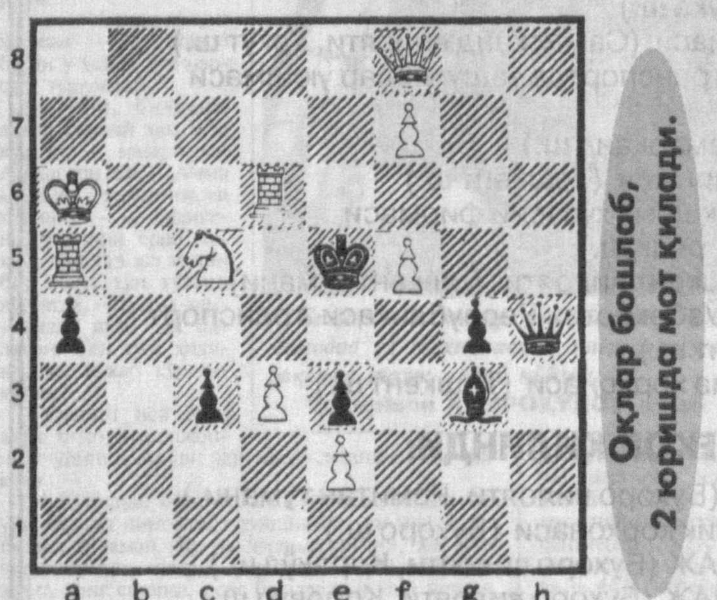

Оқлар бошлаб, 2 юришда мот қилади.

Жумбоқ

13 январдаги жумбоқнинг жавоби:

6, 3, 10, 1, 12, 11, 4

Бу ҳақда таҳририятимизга тошкентлик Шоира Умарова, Ғайрат Сафоев, Эркин Раҳимов ва бухоролик Муҳида Файзиевалар биринчи бўлиб телефон орқали жавоб йўллашди.

Ушбу суратга диққат билан қаранг. Унда тасвирланган жонзотлардан қай бири бошқаларидан алоҳида ажралиб турибди?

«ФОНОН»
ИЛМИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ
ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИККА ЭГА БЎЛГАН ИЛМИЙ ХОДИМЛАРНИ
ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ:
ОПТИКА, ЛАЗЕР ФИЗИКАСИ, ҚАТТИҚ ЖИСМЛАР ФИЗИКАСИ ВА МАТЕРИАЛШУНОСЛИК.
Манзилимиз: Тошкент ш., С.Юсупов к., 50-уй.
Тел. 74-68-69, факс (998-71) 2-755501,
Электрон почта e-mail: phonon@naytov.com
3691

Кўмир сотилади.
Вагонлаб ёки тонналаб.
Қиммат эмас.
Телефон: 63-74-10.

ОҒРИҚ?
ШАҲАР ДОРИХОНАЛАРИДАН СЎРАНГ
АПАЛЬГИН
(500 мг анальгин) оғриққа қарши куч.
3426

АПКАЛ-Г
(глюконат кальций 500 мг)

КАЛЬЦИЙ ГЛЮКОНАТ ҲАМИША СИЗНИНГ ҲАМРОҲИНГИЗ
3544

Ўт сафроси (буйракдаги), ошқозон-ичак оғриқларида самарали дори
АСПАЛЬГИН
Бу дори кучли оғриқни босади
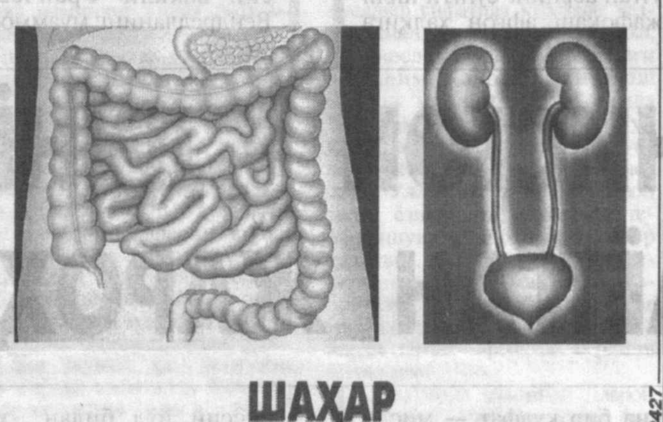
ШАҲАР ДОРИХОНАЛАРИДАН СЎРАНГ.
3427

Табиат бойлиги

Иштаҳани очади ва ўсишга ёрдам беради.
Умумий ҳолатни яхшилайди.
Жигарни спиртли ичимликлар таъсиридан сақлайди.
Юқумли гепатит ва циррозни даволашда қўлланилади.
Халқимиз соғлиғи.
3004

ДИҚҚАТ ТЕНДЕР
НАМАНГАН ЭЛЕКТРОТАРМОҚЛАРИ КОРХОНАСИ
«НАМАНГАНЭЛЕКТРОСЕТЬ»
Наманган вилояти Поп тумани Чодак массивидаги қурилаётган Сирдарё насос станцияларига ташқи электр ускуналарини (тендер) асосида сотиб олади.

Танлов савдолари (тендер)да мулкчилик шаклидан қатъи назар барча ташкилотлар, корхоналар, ассоциация ва фирмалар қатнашиши мумкин.

Т/р	Ускуналар номи
1.	Трансформатор ТДН, ТДТН 16000/110/6кв
2.	Ажратгич РДЗ 1-110/1000
3.	Ажратгич РДЗ 2-110/1000
4.	Ажратгич РДЗ 2-110/1000 (килевой)
5.	Ячейка КРУН К-59, К-49, R-47
6.	Трансформатор ток ТФЗМ-1 10Б-IY 600/5
7.	Трансформатор напряжения НКФ 110
8.	Мойли ўчиргич ВМТ-110 1250 А,ММО110
9.	Блок ЗОН 110
10.	Трансформатор 63/6 кв
11.	Выпрямитель ВАЗП 380/260-40/60
12.	Ажратгич РДЗ 2-35/1000
13.	ТСН трансформатор 63/6 кв

Пудрат савдоларида иштирок этувчилар ва тендер ҳужжатларини сотиб олмоқчи бўлган талабгорлар «Пудрат савдоларини ташкил этиш (тендер) бўйича» Наманган филиалига қуйидаги манзилга мурожаат қилишлари мумкин.

Наманган шаҳри, Навоий кўчаси, 36-уй. Тел/факс: (8 36922) 6-14-50.

Таклиф (оферта)лар савдо ташкилотчиси томонидан 2001 йил 31 январ 17.00гача юқорида кўрсатилган манзилда қабул қилинади.

Манзил: Наманган ш., Навоий кўчаси, 36-уй, (3 қаватдаги мажлислар залида).

Бир комплект тендер ҳужжатларининг нархи 10 минг сўм.

Таклиф (оферта)ларни очилиши 2001 йил 1 феврал 10.00га белгиланган.
3711

Чет эл технологияси ва хомашёсидан лак-бўёқ маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи Марказий Осиёда ягона корхона
«Лок колор синтез» ҚЎШМА КОРХОНАСИ
республикада ЭНГ АРЗОН НАРХЛАРДА сифатли маҳсулотларнинг савдоси бошланганини маълум қилади.
Кенг ассортиментдаги маҳсулотлар!
ҚУРИЛИШ ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН:
- Уй ичларини бўяш учун акрил вододисперсион бўёқлари.
- Ташқи деворлар учун бўёқлар.
- Алкид эмаллари.
- Полларни бўяш учун эмаллар.
- Ёғоч ва бўялган юзаларни қоплаш учун лаклар.
- Акрилат эмаллари.
- Грунтовка ва шпатлевкалар.
- L 80,100,120 мм.ли михлар.
- Эмульсия елими.
- Силикат елими.

САНОАТ ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН:
- Универсал алкид бўёқлари.
- Универсал алкид лаклари.
- Алкид-уретан эмаллари.
- Акрилат эмаллари.
- Грунтовка ва шпатлевкалар.

Мижозлар диққатига! Профилактика муносабати билан 2001 йил 1 январдан 31 январгача маҳсулот жўнатилмайди. Бу кунларда мижозлар билан шартномалар тузилади. Маъмурият.

Манзил: Ўзбекистон, 700005, Тошкент ш., Фарғона йўли к., 35.
Тел.: (99871) 1914741,1918094. Факс: (99871) 191746.
E-mail: lokolor@online.ru.
3055

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси аппарати жамоаси масъул ходим Ҳамид Ботировга онаси

ХАИДГУЛ аянинг

вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон нефть-газ илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институти акциядорлик жамияти жамоаси касаба уюшмаси қўмитаси раиси Абдуқодир Абсодиқовга волидаи муҳтарамаси

ЎҒИЛОЙ аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Физика-Қуёш» ИИЧБси жамоаси Физика-техника институти лабораторияси мудири, физика-математика фанлари доктори Т.Розиқовга отаси

Мутал ота РОЗИҚОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 133-78-92;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 716, 30797 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда оператор Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ.
Навбатчи муҳаррир — Ф. САНАЕВ.
Навбатчи — М. НОРМАТОВ.
Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 21.00
1 2 3 4 5 6